

Съюз на евангелските баптистки църкви в България

гр. София, ул. Осогово №63, тел. 02 9310682, baptistunion@mail.bg

Изх. №63/12.05.2018 г.

до Комисия по вероизповеда-
ния и нравствата на повеко

СТАНОВИЩЕ

на Съюза на евангелските баптистки църкви в България
относно: внесения в Народното събрание законопроект за изменение и
допълнение на Закона за вероизповеданията от народните представители Цветан
Цветанов, Корнелия Нинова и Мустафа Карадайъ

След внимателен прочит и анализ на внесения на 4 май 2018 г.
законопроект за изменение и допълнение на Закона за вероизповеданията от
народните представители Цветан Цветанов, Корнелия Нинова и Мустафа
Карадайъ, ние оставаме с дълбоко недоумение относно смисъла, искреността на
мотивите, както са изразени в съпътстващите документи, компетентността и
познанието на вносителите в областта на обществен и религиозен живот и
дейност, за която са се наели да предлагат промени в съответното
законодателство.

Нашето убеждение и разбиране е, че промените, предвидени в
горецитирания законопроект в основата си противоречат на конституционно
гарантираните права и свободи на гражданите на Република България.
Предложените изменения на Закона за вероизповеданията са ограничаващи,
дискриминиращи, репресиращи и едва ли са съобразени дори и в основни линии
с традициите на вероизповеданията в България. Също така, търсената с
промените степен на защита на националните интереси не отговаря по характер и
същност на регулираните от Закона за вероизповеданията обществени
отношения. Не на последно място следва да се има предвид, че предложените
промени във връзка с националната сигурност като санкционни норми имат
място и се регулират към настоящия момент от Наказателния кодекс на
Република България като престъпления от общ характер, определени
недвусмислено като престъпления с най-висока степен на обществена опасност.

Така представеният законопроект прави *разделение на*
вероизповеданията според самоопределението по последно преброяване. Не
става ясна причината на избора на размера в процентно отношение, както и как,
като се представи такъв, ще се установи какво е действителното положение сред

самоопределилите се според вярата си. По този начин представеният праг от 1% е ограничаващ вероизповеданията, който не само е нарушение на правата и свободите на отделните индивиди, но и може да създаде ненужно съревнование между тях за набавяне на необходимия брой самоопределили се за минаване на така установената бариера. Такъв подход е в противоречие с основните принципи на свобода на вероизповедание и религиозните общности явно се поставят в неравностойно положение по признак „вероизповедание“. Същото недвусмислено е запретиено от Конституцията на Република България.

Буди силно недоумение и защитата на вносителите на предложението за *„национализация“ на религиозните институции*, предвиждана в техния проектозакон. Поставяме под силно съмнение компетентността на такова предложение, вземайки предвид, че значителна част от установените и традиционни вече за страната религиозни общности са неразделни единици от европейско и световно представени християнски църкви, свързани с тях не само исторически, но и практически. Добър пример за това са както нашата деноминация и други сравнително по-малки традиционни вероизповедания в България, така и големи световни църкви като Римокатолическата църква.

Внесеният законопроект с предложението в §1. за заличаване на думите *„както и да се създават и поддържат подходящи според общностите и институциите учебни заведения, при спазване на законовите изисквания“* е в противоречие с чл. 2, ал. 2 от Закона на вероизповеданията, като ограничава основното, абсолютно, субективно, лично и ненакърнимо право на всекиго свободно да формира религиозните си убеждения, както и да изповядва, съответно практикува, свободно своето вероизповедание, индивидуално или колективно чрез богослужение, обучение и т.н. В конкретния случай вносителите не държат сметка за разбиранията на отделните религии, които са несъвместими и незаменими едни с други, с малки изключения в християнството. Съгласно промените, след като отделните вероизповедания не могат да създават и поддържат собствени училища, а и предвид православно християнство като основна религия в България, не става ясно под чий контрол *„духовни училища“* (предучилищни, училищни и висши) ще се провеждат обученията на отделните вероизповедания.

Видно е, че под претекст за държавната сигурност (заявена в мотивите на законопроекта) заявителите на промените въвеждат термини, които не са ясни и поражда двусмислие и съмнение. От една страна предлагат религиозните общности да бъдат лишени от възможност за собствени учебни заведения, а от друга предлагат забрана *„духовните училища“* да се използват за *политически цели*. В настоящата разпоредба на алинея 2 на чл. 7 от ЗВ ясно е посочено, че религиозните общности и институции, както и верски убеждения, не могат да се използват за политически цели. Направеното допълнение не носи новост нито служи за пояснение в текста, поради което такова допълнение е неоснователно и буди подозрение за съвсем различна мотивация, водеща законотворците.

Неподходящи са и предложените промени във връзка с даренията от чужди физически и юридически лица. Макар и на пръв поглед да не се прави разлика дали ограничението е само по отношение субсидираните от държавата или по отношение на всички религиозни общности, такава забрана, дори и да се отнася до всички, противоречи на Конституцията. Не може, а е и в разрез с всякаква житейска и правна логика, да се забранят дарения под претекст, че това се извършва с цел „гарантиране националната сигурност“. За да се обяви дадено действие не само за престъпление, а и за нарушение, то на първо място следва да е доказано такова с решение или присъда на надлежен съд. Приемането на промените в този им вид обявява всяко вероизповедание със самоопределили се членове под 1% от населението според последното преброяване, като насочено срещу националната сигурност. В случая предложителите не търсят баланс, както заявяват в мотивите си, а търсят едва ли не инициране на наказателно преследване срещу лица, според вероизповеданието им. С мотивите към промените, предложителите, без постановени по съответния ред надлежни присъда или решение, де факто обявяват всички вероизповедания, чиито членове са под едно на сто от населението на страната на база на резултатите от последното преброяване, като заплаха за националната сигурност, обществения ред, народното здраве, морала и правата и свободите на други лица.

Не е без значение и фактът, че докато с лека ръка биват очертани под определена граница условията за финансирането на религиозните институции, тоест на такива, които няма да получават субсидия от държавата за функционирането си, са наложени и ограничения по отношение на тяхното финансиране от другаде. Вносителите на проекта с лекота подминават факта, че в същото време със средства включващи и данъците на членовете на непривилегированите изповедания, ще се плащат заплатите, изключително и само на две регистрирани в България религиозни институции – Българската православна църква и мюсюлманското изповедание.

Най-общото позоваване в мотивите към законопроекта на предвидените в Конституцията основания за ограничаване на свободата на вероизповеданието (когато е насочено „срещу националната сигурност, обществения ред, народното здраве и морала или срещу правата и свободите на други граждани“ – чл. 37, ал.2) не обосновава ясно и недвусмислено необходимостта от посоченото по-горе ограничение, както и от останалите предложени ограничения, които довеждат до неравнопоставеност пред Закона на вероизповеданията, към които принадлежат не по-малко от едно на сто от населението на страната на база резултатите от самоопределението на последното преброяване, и всички останали вероизповедания. Нужно е да се припомни, че ограничителните основания, посочени в чл. 13, ал. 4 и чл. 37, ал. 2 от Конституцията, не могат да се разширяват със закон или по тълкувателен път (вж. Решение №5 от 11 юни 1992 г. по к. д. №11/92 г. за тълкуване на чл. 13, ал. 1, 2 и чл. 37 от Конституцията). Не е допустимо и общото и неясно позоваване на тях, за да се обосновава ограничаване на правото на вероизповедание.

Искрено се надяваме, заедно с другите вероизповедания, към които този проектозакон се оказва дискриминиращ и репресиращ, че така внесенят в Народното събрание законопроект за изменение и допълнение на Закона за вероизповеданията ще бъде подложен на щателно и широкомащабно обществено обсъждане, с цел истинско осмисляне на последствията и виждането на всички гледни точки на всички засегнати страни.

С молитва за България и в името на Бога, Отец над всички,

Председател на Съюза на евангелските баптистки църкви в България

П-р Стойчо Апостолов

